

Een leven lang leraar

Der Lehrer is geen Lerner, met teaching doe je iets anders dan met learning. Sommige talen zijn daar heel duidelijk in. Het werkwoord 'leren' heeft in het Nederlands een dubbele betekenis. De lerende leraar is iemand met een dubbele taak. Hij leert aan en van.

'Elke dag een beetje beter'. Het is de wat slappe, uitwisselbare slogan van een van de grootste supermarktketens in ons land. Ook een megawebshop heeft deze pay-off hoog in het vaandel staan. Als er echter één sector is waar deze kreet van toepassing is, dan is het onderwijs. Leerlingen moeten iedere dag een beetje beter worden. Dat is de opdracht die het onderwijs zichzelf gesteld heeft: elke dag een beetje beter, tot het diploma erop volgt.

'Een leven lang leren' gaat niet over de uitgestelde pensioenleeftijd, maar over het levenslange vermogen nieuwe kennis op te doen. Hoe lang nog? Worden de leerkrachten zelf ook iedere dag een beetje beter? Leren ze? De morele verplichting tot leren bestaat al langer. De formele verplichting laat op zich wachten.

'Een leven lang leren' is een morele verplichting. Als leerkracht ben je niet geloofwaardig als je geen kennis hebt genomen van de nieuwste inzichten. Je moet meegroeien met je leerlingen. De zestigjarige die niet openstaat voor – bijvoorbeeld – 'flipping the classroom', want 'het zal mijn tijd wel duren', verdient het per direct met vervroegd onbetaald pensioen te worden gestuurd. Welke leidinggevende zal dit als uiterste consequentie van een functioneringsgesprek effectueren?

'Een leven lang leren' is een formele verplichting. Voorstanders wijzen naar beroepsgroepen waarvan de leden periodiek studiepunten moeten halen. Zo niet, dan worden ze genadeloos uit hun beroep gezet. De advocaat mag niet meer pleiten, de arts mag niet meer opereren. Is dat ook de toekomst van de beroepsgroep leerkracht? Verplicht studiepunten halen om je baan te houden?

De 10%-tijdregeling voor na- en bijscholing bestaat al heel lang en is in de CAO verankerd. Leerkrachten hebben sinds vorig jaar zeggenschap over hun eigen scholingsbudget van € 500. Weer een stapje vooruit. Als er één beroepsgroep is die kan, nee *moet*, begrijpen wat het belang van leren is, dan is het die van de leraren. Pakken leerkrachten de kansen of moeten ze een duwtje in de rug hebben? Het lerarenregister is wellicht het krachtigste middel dat tot nu toe is ingezet om de leraar bewust te maken van de noodzaak tot scholing, hem er wellicht toe te dwingen.

Sommige leerkrachten nemen hun scholing heel serieus, zo serieus dat ze het heft in eigen handen nemen. Initiatieven als Edcamp en The Crowd zijn daar mooie voorbeelden van. Het zijn kleine leergemeenschappen waar leerkrachten van elkaar leren, op eigen kosten en in hun eigen tijd. De olievlekwerking van deze loffelijke initiatieven blijft nog uit. Helaas.

Lang leve de leerkracht die elke dag leert. Die teacher én Lerner is. Die niet leert omdat het moet, maar omdat het kan. Lang leve de leerkracht die de morele verplichting als een uitdaging ziet en zich niet enkel laat sturen door de formele verplichting. Die zich niet laat leiden door een extrinsiek register, maar door intrinsieke motivatie.

Waar ga jij jouw € 500 aan uitgeven?